

اهداف نشست اتحادیه اروپا و آفریقای جنوبی

شهر کیپ‌تاون در کشور آفریقای جنوبی به‌تازگی میزبان یک نشست استثنایی بود که میان اتحادیه اروپا و دولت آفریقای جنوبی برگزار شد و از آن به‌عنوان نشستی گرم یاد شد. این نشست در فضایی سیاسی پرتنش برگزار شد که دلیل آن بازگشت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، به کاخ سفید بود. بازگشت او باعث تنش‌هایی در روابط تجاری میان اتحادیه اروپا و آمریکا شده بود؛ ازجمله اعمال تعرفه‌های گمرکی به میزان ۲۵ درصد بر واردات فولاد و آلومینیوم از کشورهای عضو اتحادیه اروپا. درعین‌حال، دولت ترامپ نیز آفریقای جنوبی را هدف قرار داده و کمک‌های حیاتی به این کشور را مسدود کرده و آن را به اعمال تحریم‌های بیشتر تهدید نموده است؛ به‌سبب مواضع مخالف آن با آمریکا.

سیرل رامافوزا، رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی، در مراسم افتتاح این نشست اعلام کرد: «این نشست در زمانی برگزار می‌شود که فضای جهانی مملو از عدم قطعیت است و ویژگی آن رشد یک‌جانبه‌گرایی و ملی‌گرایی اقتصادی است». در همین حال، آنتونیو کوستا، رئیس شورای اروپا، تصریح کرد که نظام جهانی با «چالش‌های فزاینده ناشی از سیاست‌های حمایت‌گرایانه» مواجه است. اورسولا فون‌درلاین، رئیس کمیسیون اروپا، نیز تأکید کرد که نظام جهانی جدید «عصر رویارویی و رقابت شدید جهانی» است. او همچنین از طرح سرمایه‌گذاری‌ای به ارزش ۵,۱ میلیارد دلار در آفریقای جنوبی برای پشتیبانی از انرژی سبز و تولید واکسن خبر داد و اعلام کرد که مذاکراتی برای امضای توافقات تجاری جدید با آفریقای جنوبی آغاز خواهد شد.

تمرکز نشست کیپ‌تاون بر آن چیزی بود که از آن با عنوان «شراکت‌های انتقال عادلانه در زمینه انرژی» یاد می‌شود. یک مقام اروپایی گفت: «ما پیشاپیش سطح بالایی از همکاری داریم، اما در پی گام‌هایی عمیق‌تر هستیم و این نشست گامی قوی به‌سوی همکاری راهبردی‌تر است». او افزود: «اتحادیه اروپا نمی‌تواند خلأ عظیمی را که دولت فعلی آمریکا به‌جا گذاشته جبران کند، اما ما اوضاع را بررسی می‌کنیم و همان‌طور که با دیگر شرکایمان نیز چنین می‌کنیم، با آفریقای جنوبی گفت‌وگو خواهیم کرد تا همکاری‌ای را که همین حالا نیز قوی است، تقویت کنیم».

این نشست به‌طور اولیه موفق شد به نتایج روشنی در زمینه همکاری اقتصادی و راهبردی میان دو طرف دست یابد، به‌ویژه در سایه تشدید سیاست‌های خصمانه‌ای که دولت ترامپ در پیش‌گرفته و در آن، سیاست‌های یک‌جانبه و حمایت‌گرایانه بر سیاست‌های همکاری‌محور و جهانی‌شده‌ای که در دهه گذشته در عرصه بین‌المللی رایج بود، غلبه یافته است.

اورسولا فون‌درلاین، رئیس کمیسیون اروپا و آنتونیو کوستا، رئیس شورای اروپا، در این نشست با رامافوزا درباره لزوم تقویت همکاری‌های بین‌المللی گفت‌وگو کردند.

فون‌درلاین افزود که اروپا به تعمیق روابط تجاری خود با آفریقای جنوبی چشم دوخته است؛ کشوری که هم‌اکنون بزرگ‌ترین شریک تجاری اتحادیه اروپا در منطقه آفریقای زیر صحرای به‌شمار می‌رود. او گفت: «ما خواهان تقویت و متنوع‌سازی زنجیره‌های تأمین خود هستیم، اما می‌خواهیم این کار را با همکاری با شما انجام دهیم». او این مرحله را «فصل جدیدی در روابط میان دو طرف» توصیف کرد و آفریقای جنوبی را «شریکی قابل‌اعتماد» خواند و افزود: «دو طرف بر اهمیت ثبات، اعتماد دوجانبه و قابل‌پیش‌بینی بودن یکدیگر تأکید دارند».

روشن است که وجه اشتراک میان اتحادیه اروپا و آفریقای جنوبی در این روزها آن است که هر دو هدف حملات دولت ترامپ قرار گرفته‌اند؛ چنان‌که آفریقای جنوبی از کمک‌های مالی واشنگتن محروم شده و ترامپ آن را به دشمنی با شهرک‌نشینان سفیدپوست متهم کرده و مسئولیت ارائه پرونده نسل‌کشی علیه کیان یهود در دادگاه بین‌المللی دادگستری را به آن نسبت داده است.

آمریکا پیش‌تر از توافق‌نامه تأمین مالی اقلیم که با هدف کمک به کشورهای درحال توسعه برای گذار به انرژی پاک تنظیم‌شده بود، خارج‌شده بود و آفریقای جنوبی از جمله برجسته‌ترین بهره‌مندان از این توافق بود و در نتیجه، حمایت و کمک مالی آمریکا را از دست داد.

کشور آفریقای جنوبی بزرگ‌ترین شریک تجاری اتحادیه اروپا در جنوب قاره آفریقا به‌شمار می‌رود، به‌طوری‌که حجم کل تجارت دوجانبه میان آن‌ها در سال ۲۰۲۳ به ۵۳ میلیارد دلار رسید و اتحادیه اروپا بزرگ‌ترین منبع سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم در آفریقای جنوبی است، به‌گونه‌ای که 47٪ از کل سرمایه‌گذاری‌های خارجی در این کشور را به خود اختصاص داده است.

آفریقای جنوبی کشوری منطقه‌ای و محوری در جنوب قاره آفریقا است و در مدار بریتانیا قرار دارد و این توافق آن با اروپایی‌ها، غالباً به تصمیم بریتانیا و در قالب تلاشی دیپلماتیک از سوی آن برای گردآوری نیروهای اروپایی، به‌طور غیرمستقیم، در برابر سیاست‌های آمریکا صورت گرفته است.

این نشست اروپایی آفریقای جنوبی به‌روشنی بیانگر نوعی از اشکال نزاع میان آمریکا و اروپاست و بازتابی از آغاز جنگ تجاری میان آن‌هاست که با جنگ دیپلماتیک نیز همراه شده و شکاف میان دو سوی اقیانوس اطلس را افزایش می‌دهد.

احتمالاً جنگ‌های اقتصادی‌ای که دولت ترامپ با اروپا و بسیاری دیگر از کشورهای جهان شعله‌ور کرده، متوقف نخواهد شد و این نشان می‌دهد که سیاست‌های خارجی دولت ترامپ در نهایت به تضعیف خود آمریکا خواهد انجامید و زمینه را برای ظهور قدرت‌های سیاسی بین‌المللی جدیدی که با آن بر سر رهبری جهان رقابت می‌کنند، فراهم خواهد ساخت؛ بلکه ممکن است این تجربه‌های فاشیستی دولت آمریکا، به سرنگونی آن و کنار زدنش از صدر صحنه جهانی بینجامد.

در میان این نزاع‌های نوظهور جهانی که دولت ترامپ باعث آن شده است، پرتوهای از روشنایی در کانون‌های جهان اسلام ساطع می‌شود؛ که با حرکت آن، به اذن الله سبحانه و تعالی، بزرگ‌ترین دولت تاریخ پدید خواهد آمد و آن چیزی نیست جز دولت خلافت راشده دوم بر منهج نبوت.

برگرفته از شماره ۵۴۱ جریده الرایه